

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA-4101-10-01/2012/P/12/185

Katowice, dnia 22 października 2012 r.

Pan
Marek Chmiel
Komendant Centralnej Szkoły
Państwowej Straży Pożarnej
w Częstochowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, zwanej dalej CS PSP lub Szkołą, w zakresie jej funkcjonowania w latach 2009–2012 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 14 września 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Szkoły w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. NIK pozytywnie ocenia organizację i funkcjonowanie CS PSP.
Szkoła działa w oparciu o Statut, przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej² oraz Regulamin Organizacyjny³, zatwierdzony przez Komendanta Szkoły. Ustalony w tych dokumentach zakres zadań oraz struktura organizacyjna CS PSP umożliwiały prawidłowe kształcenie kandydatów do służby w Państwowej Straży Pożarnej (dalej zwanej PSP), a także dokształcanie i doskonalenie zawodowe strażaków. W latach 2009–2011 przyjęto aspirantów na dzienne i zaoczne studium, kształcące w zawodzie technika pożarnictwa 627 osób spośród 2 750 kandydatów, zgodnie z limitami przyjęć określonymi przez Komendanta Głównego PSP. W Szkole przestrzegano zasad, warunków i trybu przyjmowania do służby kandydackiej w PSP oraz limitów przyjęć do Szkoły i terminów egzaminów, ustalanych przez Komendanta Głównego PSP. Jednocześnie stwierdzono, że w roku szkolnym 2011/2012 do Szkoły przyjęto 113 kandydatów na Studium Dzielne Aspirantów PSP, zamiast pierwotnie planowanych 90. Przyczyną przyjęcia dodatkowych 23 osób była konieczność uwzględnienia odwołań kandydatów od wyników egzaminów wstępnych, co wynikało z błędów w testach egzaminacyjnych z fizyki i chemii, opracowanych

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82, zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Uchwała Rady Pedagogicznej Szkoły nr 38/2008 z dnia 22 września 2008 r.

³ Decyzja z dnia 22 czerwca 2009 r. wszedł w życie z dniem 1 lipca 2009 r. Wcześniej obowiązywał regulamin z dnia 16 maja 2007 r.

przez Komendę Główną PSP. W efekcie Komendant Główny PSP zwiększył limit przyjęć na ww. studium⁴, a koszt szkolenia dodatkowych kadetów, wynoszący 417,5 tys. zł w roku szkolnym 2011/2012, sfinansowano w całości ze środków budżetowych.

2. NIK pozytywnie ocenia wykorzystanie przez Szkołę potencjału naukowego i bazy naukowo-dydaktycznej w zakresie realizacji programów kształcenia kandydatów do służby w PSP.

Kwalifikacje kadry instruktorsko-dydaktycznej Szkoły odpowiadały jej profilowi. Spośród 47 pracowników zatrudnionych na dzień 31 marca 2012 r., 42 osoby posiadały wykształcenie wyższe magisterskie (w tym 19 absolwentów Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie), 4 osoby wyższe licencjackie, a pozostałe 1 osoba kontynuowała naukę na studiach wyższych. Ponadto w roku szkolnym 2011/2012 czternastu pracowników Szkoły podnosiło swoje kwalifikacje zawodowe na studiach podyplomowych (11 osób) lub doktoranckich (3 osoby).

W okresie objętym kontrolą studium aspirantów ukończyło 428 kadetów⁵, w tym 179 osób w systemie dziennym, a 249 osób - zaocznie. Oceny bardzo dobre uzyskało 36 absolwentów (8,4%), oceny dobre 336 (78,5%), a oceny dostateczne 56 absolwentów (13,1%). Poziom i efektywność wyszkolenia absolwentów Szkoły, w zakresie ich przydatności do pełnienia służby, zbadano w oparciu o ankiety otrzymane od Komendantów Wojewódzkich PSP w Katowicach i w Łodzi, do których w latach 2009-2011 trafiło 215 (50%) absolwentów Szkoły. W opinii Komendantów tych jednostek, 116 nowozatrudnionych absolwentów CS PSP zasłużyło na bardzo dobrą ocenę (54%), 95 na dobrą (44%), a zaledwie 4 osoby na dostateczną (2%). Poziom wiedzy absolwentów nie budził zastrzeżeń; Komendant PSP w Katowicach zwrócił jednak uwagę na potrzebę poprawy umiejętności praktycznych absolwentów, „szczególnie w zakresie kierowania małymi zasobami ludzkimi”.

W latach 2009–2011 Szkoła zorganizowała 78 kursów i szkoleń w ramach doskonalenia zawodowego, w których udział wzięło łącznie 2 406 osób⁶. Badanie dokumentacji szkoleniowej⁷ potwierdziło, że były one prowadzone zgodnie z programami opracowanymi przez Biuro Szkolenia Komendy Głównej PSP i zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego PSP.

Bazę kwaterunkową oraz dydaktyczno-szkoleniową dostosowano do potrzeb kształcenia Szkoły. Na dzień 31 marca 2012 r. Szkoła posiadała 355 miejsc sypialnych, 1 461 miejsc wykładowych w 33 salach, 10 laboratoriów i pracowni specjalistycznych, bibliotekę fachową (z 10 094 woluminami), 50 stanowisk poligonowych do prowadzenia ćwiczeń praktycznych i bazę sportową (m.in. salę gimnastyczną, otwarte boiska, korty tenisowe i siłownię). Ponadto, od maja 2012 r. Szkoła częściowo użytkuje budynek dydaktyczno-hotelowy o powierzchni 11 387 m², którego całkowite udostępnienie do użytkowania jest planowane na 2013 r., co ma zwiększyć bazę kwaterunkową Szkoły do 524 miejsc sypialnych.

3. NIK ocenia pozytywnie pozyskiwanie i wydatkowanie środków na funkcjonowanie Szkoły.

W okresie objętym kontrolą Szkoła wydatkowała łącznie 65 038,5 tys. zł, z czego na wydatki bieżące 46 025,6 tys. zł (71%), zaś koszt kształcenia w przeliczeniu na osobę wynosił 116,53 zł w 2009 r., 104,70 zł w 2010 r., 120,54 zł w 2011 r. i 112,87 zł w I kwartale 2012 r. W latach 2009–2012 (I kwartał) Szkoła osiągnęła dochody w łącznej kwocie 4 739,5 tys. zł, głównie z tytułu organizowanych szkoleń (4 465,4 tys. zł) oraz opłat egzaminacyjnych pobieranych od kandydatów (235,7 tys. zł). Ponadto w ramach utworzonego z dniem 1 lutego 2011 r. Funduszu Wsparcia Szkoły⁸, w okresie do 31 marca 2012 r. osiągnięto przychody w łącznej kwocie 381,8 tys. zł, głównie z tytułu usług świadczonych przez CS PSP (372,4 tys. zł). Nakłady finansowe na realizację inwestycji i remontów, związanych z działalnością Szkoły w okresie objętym kontrolą, wyniosły 19 006,1 tys. zł, w tym wydatki remontowe 1 409,6 tys. zł oraz wydatki inwestycyjne 17 596,5 tys. zł. Środki te pochodziły z budżetu państwa, osiągniętych dochodów własnych

⁴ pismem z dnia 5 września 2011 r.

⁵ 131 osób w 2009 r., 140 w 2010 r. oraz 157 w 2011 r.

⁶ w 2009 r. 30 kursów i szkoleń (1010 uczestników), w 2010 r. 25 kursów (753 uczestników) a w 2011 r. 23 kursy (643 uczestników).

⁷ badaniem objęto 9 szkoleń i kursów doskonalenia zawodowego zorganizowanych przez Szkołę w okresie objętym kontrolą.

⁸ utworzony na mocy przepisów ustawy z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 239, poz. 1589).

i wypracowanego Funduszu Wsparcia. W Szkole przeprowadzono 28 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w wyniku których zawarto umowy na łączną kwotę 18 495,2 tys. zł, z czego kontrolą objęto sześć postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w wyniku których zawarto umowy na łączną kwotę 12 936,5 tys. zł (70% łącznej wartości zawartych umów). Wszystkie skontrolowane postępowania przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹.

4. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, władanie mieniem Szkoły.

Szkoła zajmuje teren¹⁰ o łącznej powierzchni 25,2525 ha, będący własnością Skarbu Państwa, w trwałym zarządzie CS PSP. Jednak wartości gruntów otrzymanych w trwały zarząd nie wykazywano w księgach rachunkowych Szkoły, co było niezgodne z § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.¹¹, w myśl którego grunty te powinny być traktowane jak własne środki trwałe.

Na terenie Szkoły znajduje się 31 budynków o łącznej powierzchni 20 694 m² oraz oddany do częściowego użytkowania budynek dydaktyczno–hotelowy o powierzchni użytkowej 11 387 m². Stan techniczny 5 budynków¹² poddanych oględzinom nie budził zastrzeżeń. W wyniku przeprowadzonych oględzin innych 5 budynków użytkowanych przez Szkołę¹³ stwierdzono m.in., że były w dobrym stanie technicznym, wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem i nie doszło do zmiany sposobu ich użytkowania. Dla wszystkich budynków prowadzono książki obiektów budowlanych, jednak w książkach dwóch obiektów (budynku dydaktyczno–hotelowego i budynku jednostki ratowniczo–gaśniczej) nie wpisano 8 kontroli okresowych, przeprowadzonych na podstawie art. 62 ust. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane¹⁴, co stanowiło naruszenie przepisu § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego¹⁵.

W okresie objętym kontrolą nie podejmowano decyzji o zbyciu mienia bądź o wynajmie mienia ruchomego, uzyskując jedynie przychody z tytułu wynajmu tablic reklamowych oraz powierzchni pod maszt telefonii cyfrowej, bankomat i urządzenia z napojami w łącznej kwocie 97,7 tys. zł¹⁶. Działania windykacyjne podejmowano w stosunku do wszystkich podmiotów zalegających z uiszczeniem należności z tytułu najmu: wystawiano noty odsetkowe oraz wysyłało wezwania do zapłaty, tak że wszystkie zaległości z ww. tytułu spłacono.

5. NIK pozytywnie ocenia funkcjonowanie kontroli wewnętrznej oraz załatwianie skarg i wniosków przez Szkołę.

W strukturze organizacyjnej Szkoły nie wydzielono odrębnego wydziału ani stanowiska kontroli wewnętrznej. Zadania kontrolne realizowały zespoły kontrolne, powołane rozkazem Komendanta Szkoły, które w latach 2009–2011 przeprowadziły łącznie jedenaście kontroli w różnych obszarach tematycznych. Wykonanie zaleceń sformułowanych przez zespoły kontrolne monitorował Komendant CS PSP. W 2011 r. pracownicy Komendy Głównej PSP przeprowadzili w Szkole kontrolę problemową, z której wnioski w całości zrealizowano¹⁷. Ponadto w okresie tym instytucje zewnętrzne (Państwowa Inspekcja

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm., zwana dalej „Prawem zamówień publicznych” lub „ustawą Pzp”.

¹⁰ nieruchomości znajdują się w Częstochowie przy ul. Sabinowskiej, ul. Kościelnej, ul. Paderewskiego, ul. Skrzetuskiego, ul. Weteranów oraz ul. Artyleryjskiej.

¹¹ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861, ze zm.).

¹² Budynek D-H nr 1, Budynek administracyjny 4, Sala sportowa 13, Budynek garażowy 31, Budynek JRG.

¹³ budynku dydaktyczno – hotelowego, administracyjnego, garażowego, jednostki ratowniczo – gaśniczej (JRG) oraz sali sportowej.

¹⁴ ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.).

¹⁵ Dz. U. Nr 120, poz. 1134.

¹⁶ 33 306 zł w 2009 r., 28 364 zł w 2010 r., 29 115 zł w 2011 r. oraz 6 927 zł w I kwartale 2012 r.

¹⁷ Wnioski dotyczyły wyznaczenia pracownika Wydziału Finansowego odpowiedzialnego za terminowe odprowadzanie dochodów budżetowych, wyeliminowania z bieżącej działalności przypadków obiegu korespondencji między jednostkami organizacyjnymi, z pominięciem zasad określonych w instrukcji kancelaryjnej, opracowania i wdrożenia dokumentacji

Sanitarna, Urząd Dozoru Technicznego, Urząd Pracy, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kuratorium Oświaty) przeprowadziły 35 kontroli w CS PSP, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano zastrzeżeń.

Do Komendanta w ww. okresie wpłynęły trzy donosy dotyczące działalności Szkoły. Pomimo że pisma były anonimowe, we wszystkich przypadkach w celu wyjaśnienia sprawy i ustalenia stanu faktycznego podjęto działania, w wyniku których nie potwierdzono stawianych zarzutów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosí o:

- 1. Dokonanie wyceny i wprowadzenie do ewidencji księgowej gruntów otrzymanych w trwały zarząd.**
- 2. Wpisywanie wszystkich przeprowadzonych kontroli okresowych w książkach obiektów budowlanych.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

określającą sposób przetwarzania danych osobowych w systemach i aplikacjach komputerowych Szkoły oraz podjęcia działań w celu poprawy efektywności funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Szkole.